

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat ning võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ja lähtuvalt Osaühing Eesti Killustik uuringuloa muutmistaotlusest, Tartu Vallavalitsuse korraldusest 15.01.2026 nr 81otsustan:

1.1 Muuta ettevõttele Osaühing Eesti Killustik (registrikood 10126848) kuuluvat Kobratu X uuringuruumi geoloogilise uuringu luba nr L.MU/518958 vastavalt taotlusele.

1.2 Korraldus jõustub Osaühing Eesti Killustik teatavaks tegemisest. Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/518958 lahutamatu osa.

Uuringuluba nr L.MU/518958 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

Osaühing Eesti Killustik (registrikood 10126848, aadress Rõstla paekivikarjäär, Rõstla küla, Põltsamaa vald, Jõgeva maakond) esitas 20.11.2025 Keskkonnaametile Kobratu X uuringuruumi geoloogilise uuringuloa L.MU/518958 muutmise taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 20.11.2025 nr DM-134514-1, edaspidi *uuringuluba*). Parandatud taotlus esitati 26.11.2025 (DM-134514-4).

Uuringuloa muutmise eesmärk tuleneb asjaolust, et 2025 suvel läbi viidud välitööde andmete analüüsimisel ilmnes vajadus täpsustavate proovide võtmiseks. Samal ajal on Viljatera kinnistu antud põllu harimiseks rendile ja maale on külvatud kultuur (talivili). Maaomanikuga läbirääkimiste käigus ilmnes, et ilma kahjusid tekitamata ei ole võimalik täiendavaid uuringud läbi viia. Loa kehtivusaja pikendamist taotleme selle jaoks, et töid oleks võimalik teha pärast talivilja korrastamist 2026 suvel. Käesolevaga soovitakse geoloogilise uuringu loa L.MU/518958 (04.05.2023 - 04.05.2026) kehtivusaja pikendamist 1 aasta võrra ehk kuni 04.05.2027.

Uuringuruum asub Tartu maakonnas Tartu vallas Kobratu külas Eesti Vabariigile kuuluval kinnistul Viljatera (tunnus 79402:003:0234). Katastriüksuse omanik on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja volitatud asutus Maa-ja Ruumiamet. Taotletava uuringuruumi teenindusala pindala on 35,16 ha. Tegemist on tarbevaru uuringuga. Geoloogilise uuringu käigus plaanitakse rajada kuni 30 puurauku ja kuni 15 uuringukaevet.

uurimissügavusega on kuni 25 m. Uuritavateks maavaradeks on ehitus -ja täiteliiv. Hüdrogeoloogilised katsetööd: veetaseme mõõtmine. Täiendavalt on uuringu käigus planeeritud teostada järgmised sihtotstarbelised tööd: proovide võtmine granulomeetrilise koostise ja filtratsiooni määramiseks ning füüsikalismehaanilisteks katseteks. Topograafiline mõõdistamine.

Uuringu teostaja on Inseneribüroo STEIGER OÜ (registrikood 11206437, aadress: Männiku tee 104/1, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond).

Geoloogilise uuringu loa muutmistaotlust kontrollis maardlate nimistu volitatud töötaja, Eesti Geoloogiateenistus 25.11.2025 kiri nr 13-1/25-1870 milles märgiti, et taotluselt puudub asjakohane seletuskiri, mis kajastaks geoloogilise uuringuloa nr L.MU/518958 muutmise eesmärki.

Parandatud taotlus esitati 26.11.2025 (DM-134514-4).

Riigilõiv 1060 € on tasutud 20.11.2025 riigilõivuseaduse § 136¹ lg 1 kohaselt.

Kobratu X uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa muutmise menetluse algatamise teate 17.12.2025 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Uuringuloa muutmise taotluse menetlusse võtmisest teavitati 17.12.2025 kirjaga nr DM-134514-5 taotlejat ja piirinaabreid. Kuni geoloogilise uuringu loa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

Taotluse avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

Vastavalt MaaPS § 27 lg-le 7 saadab uuringuloa andja geoloogilise uuringu loa taotluse arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse kohta selle saamisest arvates. Keskkonnaamet juhtis kirjas tähelepanu asjaolule, et kui nimetatud tähtajaks arvamust ei esitata, võib Keskkonnaamet lähtuvalt HMS § 16 lg-st 2 lahendada ülalnimetatud Kobratu X geoloogilise uuringu loa muutmise taotluse ilma kohaliku omavalitsuse arvamusest.

Keskkonnaamet saatis 17.12.2025 kirjaga nr DM-134514-6 geoloogilise uuringu loa muutmise taotluse arvamuse saamiseks Tartu Vallavalitsusele.

Tartu Vallavalitsus korraldusega 15.01.2026 nr 81 nõustus Osäühing Eesti Killustik geoloogilise uuringuloa taotluse pikendamisega ühe aasta võrra (kuni 04.05.2027) järgmistel tingimustel:

1.1. Enne uuringute toimumist teavitada kohalikku omavalitsust vähemalt 10 päeva ette, et

kohalikel elanikel oleks huvi korral võimalus töödega kohapeal tutvuda.

1.2. Enne maavara Maa-ametis arvele võtmist tutvustab OÜ Eesti Killustik geoloogilise uuringu tulemusi koosolekul piirkonna maaomanikele ja Tartu Vallavalitsuse esindajatele. Edasistele planeeritavatele tegevustele tuleb saada maaomanike kooskõlastus.

1.3. Geoloogilise uuringu loa alusel läbiviidud uuringu tulemused ei anna õigustatud ootust kaevandamise loa saamiseks ning vastav otsus tehakse eraldiseisva menetlusena tuginedes geoloogilise uuringu ja vajadusel eksperthinnangute tulemustele. Taotleja peab olema valmis võimaliku kaevandamisloa taotluse menetluse raames vajadusel nihutama kaevandusala piiri vähemalt 100 ja vajadusel kuni 300 m kauguseni elamutest.

1.4. Geoloogilise uuringu eesmärk on toorme leidmine, millest on võimalik toota ehitusliivaks (betoonis kasutatav) sobilikku materjali.

Keskkonnaamet 16.01.2026 kirjaga DM-134514-8 edastas taotlejale Tartu Vallavalitsuse korralduse 15.01.2026 nr 81 ja küsis taotleja arvamust.

Osaühing Eesti Killustik 16.01.2026 e-kirjaga, teatas, et nõustub korralduses toodud tingimustega (DM-134514-9).

MaaPS § 30 lg 5 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja XX.02.2026 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks kaks nädalat teate avaldamisest alates. Samuti teavitati menetlusosalisi eelnõu valmimisest XX.02.2026 kirjaga nr DM-134514-10. Avalikustamise käigus seisukohti ...

Vastavalt HMS § 49 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lõikele 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis ettevõttelt Osaühing Eesti Killustik XX.02.2026 kirjaga nr DM-134514-10 arvamust või vastuväiteid uuringuloa muutmise korralduse ja uuringuloa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Osaühing Eesti Killustik

3. KAALUTLUSED

MaaPS § 4 lg 2 järgi on maavara geoloogiline uuring maavara kaevandamise ja kasutusele võtmise eesmärgil tehtav geoloogiline töö. MaaPS § 17 lg 2 järgi on geoloogiline uuring lubatud uuringuloa alusel. MaaPS § 27 lg 1 järgi esitab taotleja uuringuloa saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 26 kohaselt annab uuringuloa Keskkonnaamet.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud

tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu”¹ (määrus nr 224). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

MaaPS § 17 lg-te 3 ja 4 järgi võib üldgeoloogilist uurimistööd ja geoloogilist uuringut korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik. Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa alusel võib hüdroteoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 p 1 kohane tegevusluba.

Uuringu teostaja on Inseneribüroo STEIGER OÜ (registrikood 11206437, aadress: Männiku tee 104/1, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond).

MaaPS § 28 lg 5 kohaselt tuleb juhul, kui uurimistöö või uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ja jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse jäätmeseaduse §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Loa taotluse kohaselt uuringute käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis Osaühing Eesti Killustik esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-s, keskkonnaministri 09.01.2020 määruses nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS-s sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorganmäärata kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmekava käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringu teostamist ja uuringu teostamise teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Kobratu X uuringu teostamiseks kehtivale uuringuloale on kantud täiendavad tingimused:

1. Uuringu tegijal tuleb teavitada Maa-ametit (e-post maaamet@maaamet.ee), Viljatera kinnisasja kasutajat MTÜ-d Amme Jahiselts (e-post ammejahiselts@gmail.com) ning Viljatera kinnisasja rentnikku Jüri Somelari (e-post jyrisomelar@gmail.com) välitööde tegemisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu;
3. uuringu tegijal tuleb enne puuraukude rajamist maaparandussüsteemi maa-alal täpsustada looduses drenaažitorude asukoht, et mitte vigastada puurimistööde käigus drenaažitorusid.
4. Enne uuringute toimumist teavitada kohalikku omavalitsust vähemalt 10 päeva ette, et kohalikel elanikel oleks huvi korral võimalus töödega kohapeal tutvuda.
5. Enne maavara arvele võtmist tutvustab OÜ Eesti Killustik geoloogilise uuringu tulemusi koosolekul piirkonna maaomanikele ja Tartu Vallavalitsuse esindajatele. Edasistele planeeritavatele tegevustele tuleb saada maaomanike kooskõlastus.
6. Geoloogilise uuringu loa alusel läbiviidud uuringu tulemused ei anna õigustatud ootust kaevandamise loa saamiseks ning vastav otsus tehakse eraldiseisva menetlusena tuginedes geoloogilise uuringu ja vajadusel eksperthinnangute tulemustele. Taotleja peab olema valmis võimaliku kaevandamisloa taotluse menetluse raames vajadusel nihutama kaevandusala piiri vähemalt 100 ja vajadusel kuni 300 m kauguseni elamutest.
7. Geoloogilise uuringu eesmärk on toorme leidmine, millest on võimalik toota ehitusliivaks (betoonis kasutatav) sobilikku materjali.

Antud tingimused lisatakse ka muudetavale uuringuloale.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS §-s 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui loa andmine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Kobratu X uuringuruum asub Eesti Vabariigile kuuluval kinnistul Viljatera (tunnus 79402:003:0234). Katastriüksuse omanik on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet. Geoloogiliseuuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab riigile maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt kindlasti olulist informatsiooni, mistõttu uurimistöö tegemine ei ole vastuolus riigi huviga.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on

kontrollitud menetluse käigus ning Osaühing Eesti Killustik ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade 03.02.2026).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Geoloogilise uuringu käigus planeeritud tööd on kooskõlas MaaPS § 20 lg-ga 2.

VAIDLUSTAMINE

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo